

DÜŞ

BU SENİN DÜŞ'ÜN

EDEBİYAT, FİKİR VE
SANAT DERGİSİ

NİSAN 2024

2. SAYI

DÜŞ DERGİSİ EKİBİ GURURLA SUNAR

Emeği Geçenler: Samet Mutlu, Müberra Koçak, İsmet ağrı
Kızılağıl, Merve Onaran, Ahmet Yavuz, Nesrin Kaya
Denizhan Yılmaz, Mihriban Cesur, Gülcan alışkan, Mehtap
Yetginkle, Roşın ağlak, Sevim Varlık, Elif Esinti, şenol
Kşrgeli, Yılmaz Can Akbaba Fatma Can, Bengü Naz
Türkmen, Rıza Ulaş Karakuş, Devrim Savuran.

KEYİFLİ OKUMALAR
DİLERİZ.

OYUNCAK

SAMET MUTLU

Bir oyuncak vermiştim anneanneme

Sanırım çocukluk hediyesi falandı

Yıllarca sakladı onu

Çevirdi oynadı

Kayboldu oyuncak sonra

Böylece bir şey daha öğretti hayat bana

İPEKTEN KANATLAR

MÜBERRA KOÇAK

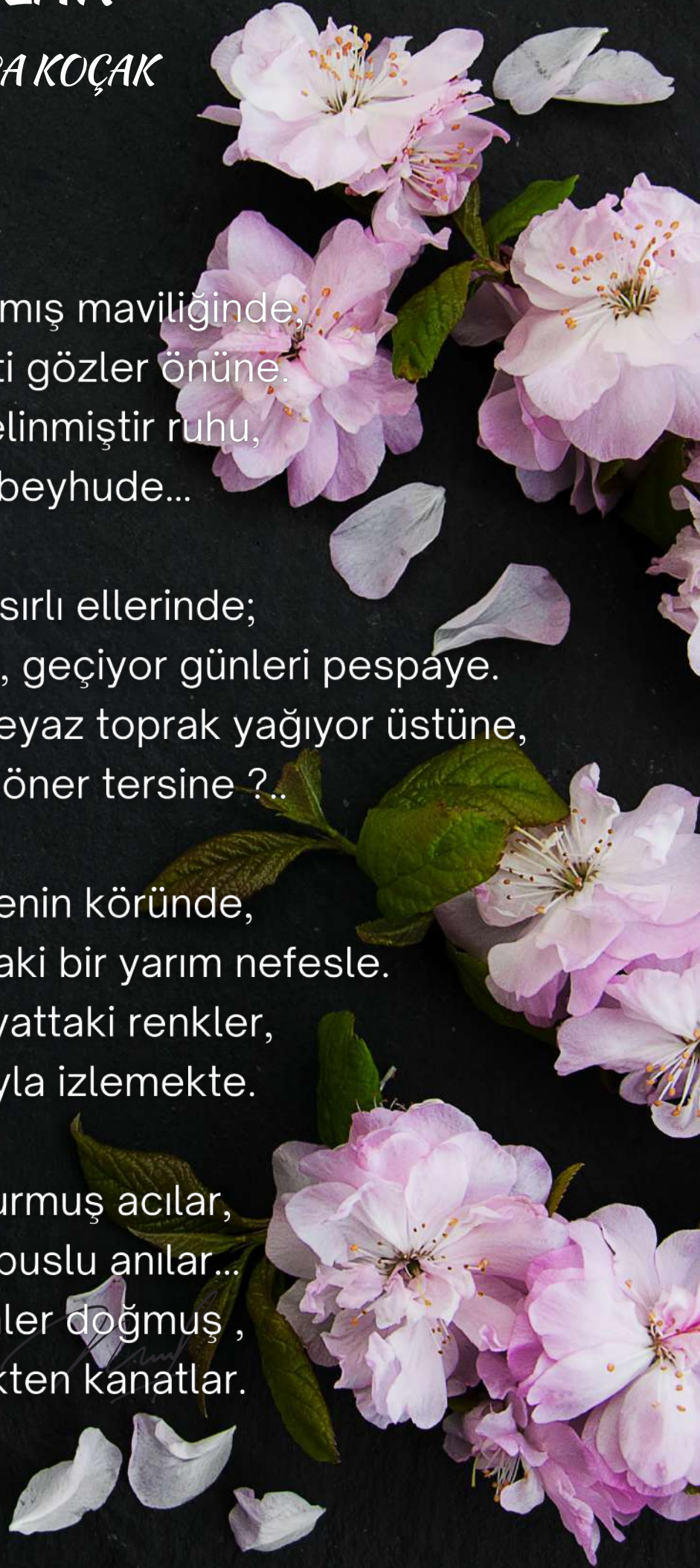
04

Gökyüzünün koyuya çalmış maviliğinde,
Döküyor ressam hakikati gözler önüne.
Kaç defa görmezden gelinmiştir ruhu,
Gösterdiği tüm çabalar beyhude...

Bir siyah tuval kalmış nasırlı ellerinde;
Aynalara bakmaz olmuş, geçiyor günleri pespaye.
Havalar soğumuş; bir beyaz toprak yağıyor üstüne,
Makus talihi ne zaman döner tersine ?..

Kaderin kucağında, gecenin köründe,
Yaşıyorum dudaklarımdaki bir yarım nefesle.
Solmaya yüz tutmuş hayattaki renkler,
Kendi ölümünü göz ucuyla izlemekte.

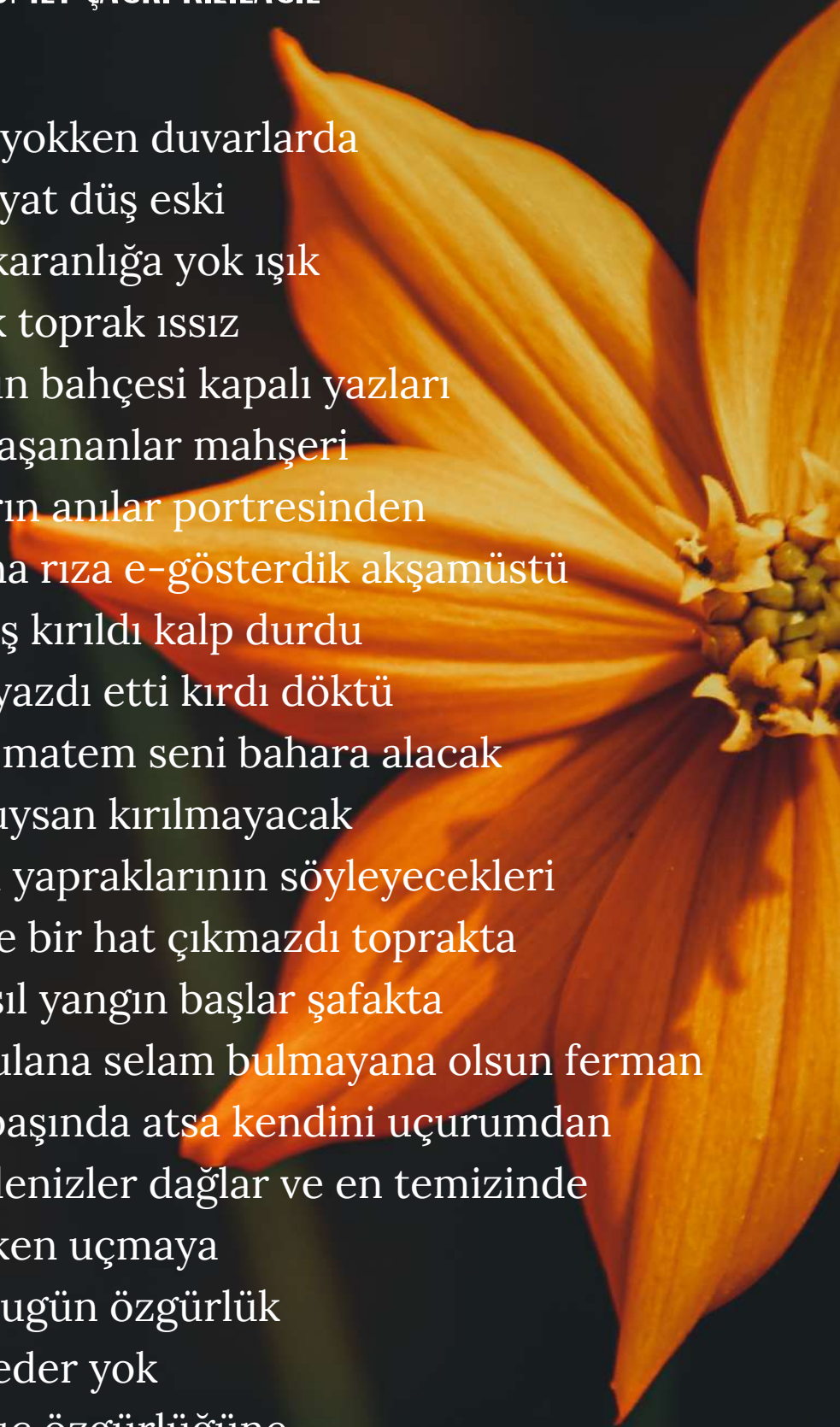
Nekahetini çoktan doldurmuş acılar,
Sırtımda ödünç aldığım puslu anılar...
Yalnızlığımın üstüne günler doğmuş ,
Taşımıyor artık beni ipekten kanatlar.

İNŞAN DERLER

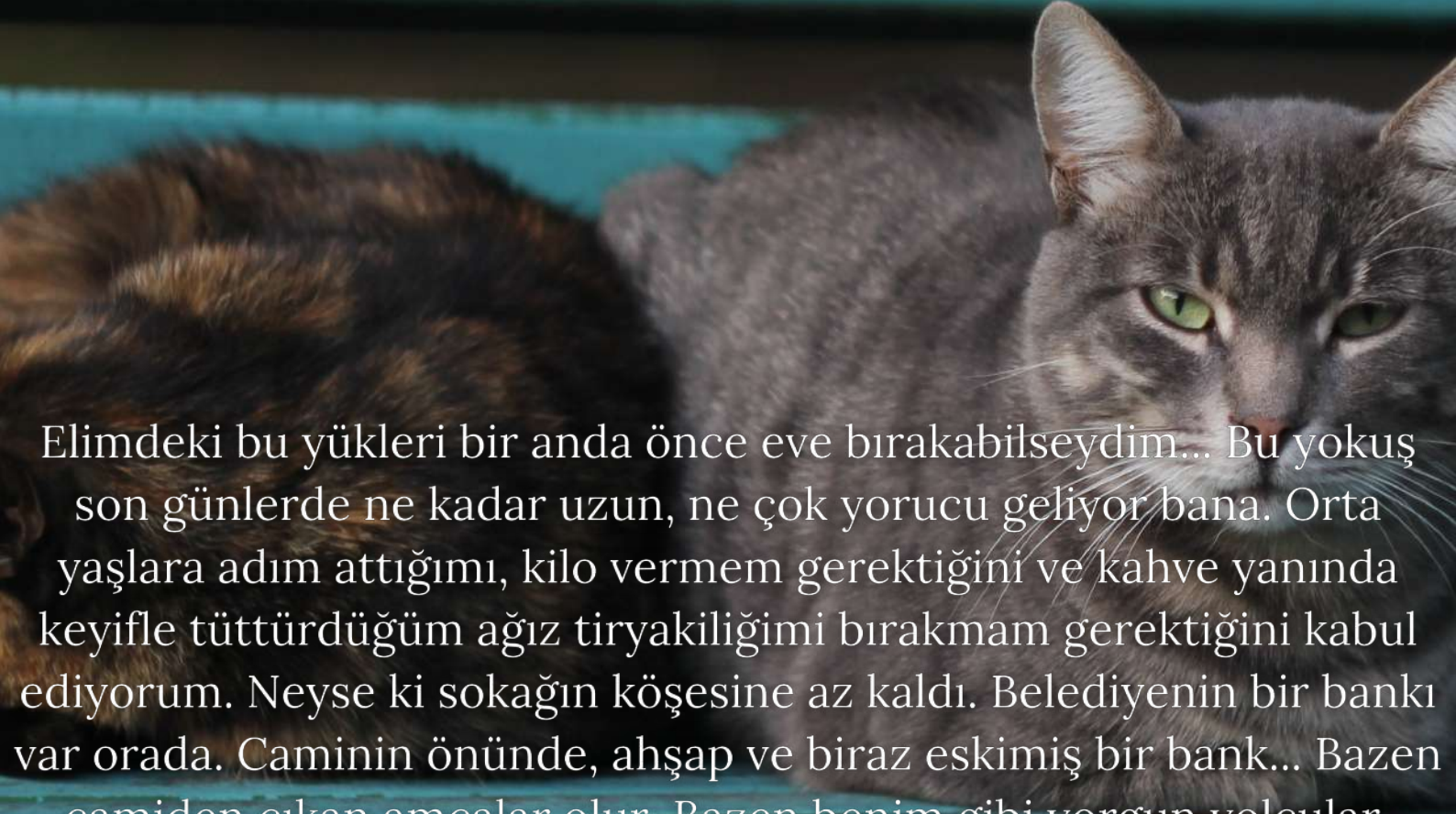
İSMET ÇAĞRI KIZILAĞIL

duvarlar seni anacak sen yokken duvarlarda
koltuğun beli kırık çay bayat düş eski
beyaz atlı prensler kaçtı karanlığa yok ışık
sular coşmadı hava soğuk toprak ıssız
dağ taş toprak denen oyun bahçesi kapalı yazları
güzleri derin bir esinde yaşananlar mahşeri
ese ese beyazlayan saçların anılar portresinden
dalan zamanın dalgıçlarına rıza e-gösterdik akşamüstü
saç ağardı ten kabardı düş kırıldı kalp durdu
ama durmadı attı da attı yazdı etti kırdı döktü
seviyi bırak gözüm hangi matem seni bahara alacak
dert ağacında bir dal olduysan kırılmayacak
ne mutlu sana ve derman yapraklarının söyleyecekleri
yer yağsa mürekkep böyle bir hat çıkmazdı toprakta
eller kavuşunca batağa asıl yangın başlar şafakta
taşı tarağı bir çamurda bulana selam bulmayana olsun ferman
bir güvercin olsa şu dağ başında atsa kendini uçurumdan
neden diye sormayacak denizler dağlar ve en temizinde
bembeyaz kanatlar hazırken uçmaya
bırak anne uçsun, bırak bugün özgürlük
yom acı yok hüznün yok keder yok
sıkma dişlerini güvercin uç özgürlüğüne
bana da uçmayı öğretmeden başka diyarlara göçme
göç vakitleri sende tersine eser bilmez mi kanatlarını yavrusu
yine döner sarar toplar can atar ve kalır misk-i amber kokusu...

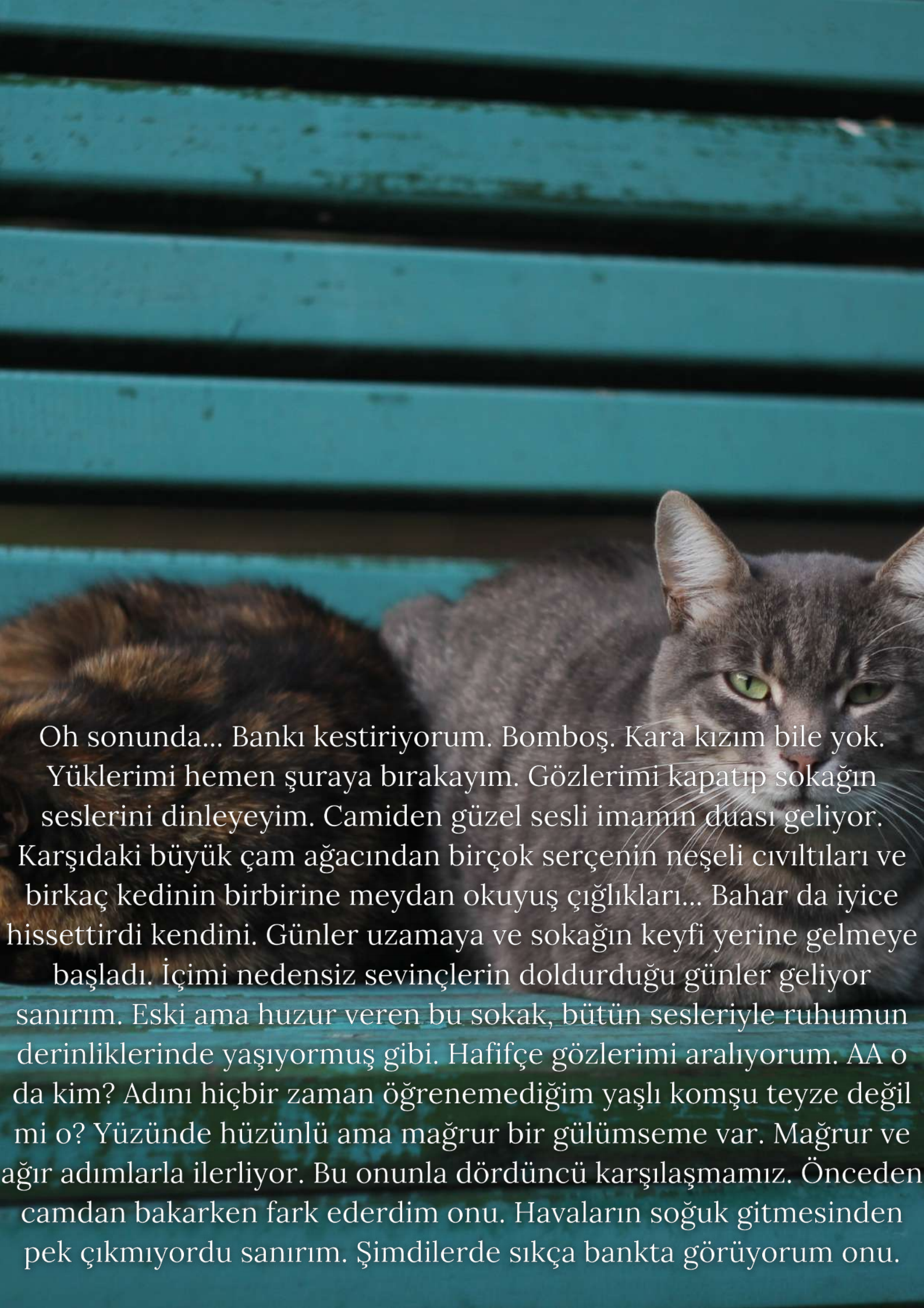

YOKUŞUN SONU

MERVE ONARAN

Elimdeki bu yükleri bir anda önce eve bırakabilseydim... Bu yokuş son günlerde ne kadar uzun, ne çok yorucu geliyor bana. Orta yaşlara adım attığımı, kilo vermem gerektiğini ve kahve yanında keyifle tütürdüğüm ağız tiryakiliğimi bırakmam gerektiğini kabul ediyorum. Neyse ki sokağın köşesine az kaldı. Belediyenin bir bankı var orada. Caminin önünde, ahşap ve biraz eskimiş bir bank... Bazen camiden çıkan amcalar olur. Bazen benim gibi yorgun yolcular, bazen de sokağın gerçek sahibi kediler... Özellikle kara kızım. Ah ne akıllıdır o!.. Camiden çıkanlara sırnaşır ve her zaman karnını doyurur en leziz yiyeceklerle. Hiç çöp karıştırdığını görmedim. Hepimizin ortak noktasında, o bankta, farklı anlarda aynı huzuru yaşar gibiyiz. Yaşlılar, kediler ve ben... Son yüz metre... Orada biraz soluklanırım. Sonrası beş katı bütün yüklerimle arşınlamak kalıyor.

Oh sonunda... Bankı kestiriyorum. Bomboş. Kara kızım bile yok. Yüklerimi hemen şuraya bırakayım. Gözlerimi kapatıp sokağın seslerini dinleyeyim. Camiden güzel sesli imamın duası geliyor. Karşıdaki büyük çam ağacından birçok serçenin neşeli cıvıltıları ve birkaç kedinin birbirine meydan okuyuş çığlıkları... Bahar da iyice hissettirdi kendini. Günler uzamaya ve sokağın keyfi yerine gelmeye başladı. İçimi nedensiz sevinçlerin doldurduğu günler geliyor sanırım. Eski ama huzur veren bu sokak, bütün sesleriyle ruhumun derinliklerinde yaşıyormuş gibi. Hafifçe gözlerimi aralıyorum. AA o da kim? Adını hiçbir zaman öğrenemediğim yaşlı komşu teyze değil mi o? Yüzünde hüznü ama mağrur bir gülümseme var. Mağrur ve ağır adımlarla ilerliyor. Bu onunla dördüncü karşılaşmamız. Önceden camdan bakarken fark ederdim onu. Havaların soğuk gitmesinden pek çıkmıyordu sanırım. Şimdilerde sıkça bankta görüyorum onu.

Giritli teyze kibarca ilişti yanıma. Selam verdi ve onu tanıyıp tanımadığımı sordu. Benim adımla, hangi apartmanda oturduğumla veya nereli olduğumla ilgilenmezdi. Sadece “Girit’i bilir misin?” derdi. Oralı olduğu ve mübadele ile Trilye’ye geldiklerini anlatırdı. “Muhacir değil mübadiliz.” derdi. Sonra yorgun gözleri uzaklara dalar ve derin bir sessizliğe bürünürdü. Tam kalkmaya hazırlanırdım. Zarif elini dizime koyar: “Ben çok iyi bir adamın kızıyım ve iyi bir adamın karısıyım.” derdi. Derdi diyorum çünkü bu yaşadığımız diyalog-daha çok monolog- her seferinde aynı ilerliyordu. İlk iki görüşmemizde anlayamadım. Ama her karşılaştığımızda yeniden tanışma merasimi yapınca yorgun yılların ona bir hediyesi olarak yakın zamanları unutturduğunu fark ettim.

Hüzünlendim.

Yüklerimi aldım ve beş katı bir solukta tırmandım. Zihnimde Giritli teyzenin “Ben çok iyi bir adamın kızıyım ve iyi bir adamın karısıyım.” sözleri yankılanıyor. Bir dua gibi birkaç kez tekrarladı bugün. Kim bilir Girit’ten ne zorluklarla kopup gelmişti. Çocukluk yaşamımızın en güzel sokağıdır. Giritli teyze sokağını çocukken terk edip bizim sokağa kadar gelmişti. Ömür dediğimiz bu yolculukta babasının ve eşinin hatıralarını anlatıyor hem de hiç tanımadığı, tanısa da beş dakika sonra unutacağı birine. Her şeyi unutsa da bunları unutmuyor. Anlattıkları aşktan mı hasretten mi dökülüyordu dilinden bilmiyorum. Bildiğim, her şey unutulsa da sevgi unutulmuyordu.

Ve yine elimde yüklerle yokuşun başındayım. Bu kez soluk soluğa değilim. Sanırım parkta yaptığım yürüyüşlerin faydası oluyor. Caminin köşeye az kaldı. Kara kızım orada mı acaba? Namaz vakti değil. Bank boştur. Giritli teyzeyi son görüşümün üzerinde on gün geçti. Belki onu görürüm. Hayatındaki iyi adamları anlatır yeniden ve Girit'i. Son elli metre... Biraz kalabalık sanki caminin önü. Yaklaştıkça fark ediyorum Giritli teyzem orada. Banka oturmamış bu sefer. Uzanmış taşa. Acaba çok mu yoruldu? Kara kız köşeye saklanmış, olanları anlıyor sanki. Giritli teyzemin mavi, yorgun gözleri oldukça parlak. Bana hüznle gülümsüyor ama narin ellerini göremiyorum. Eminim o eller sevinçle sallanıyor iyi adamlara. Ah Giritli teyzem iyi adamlarına selamımı ilet. Yokuşun sonu bugün hepimiz için bir solukta bitiyor.

KIŞ SAMET MUTLU

O zamanlar biz bizeydik
Ben küçük dünyalarda yaşırdım
Yaşım on altı ve öyle bir şeyler
Bir odun sobamız vardı
Bir de cumartesi günlerimiz

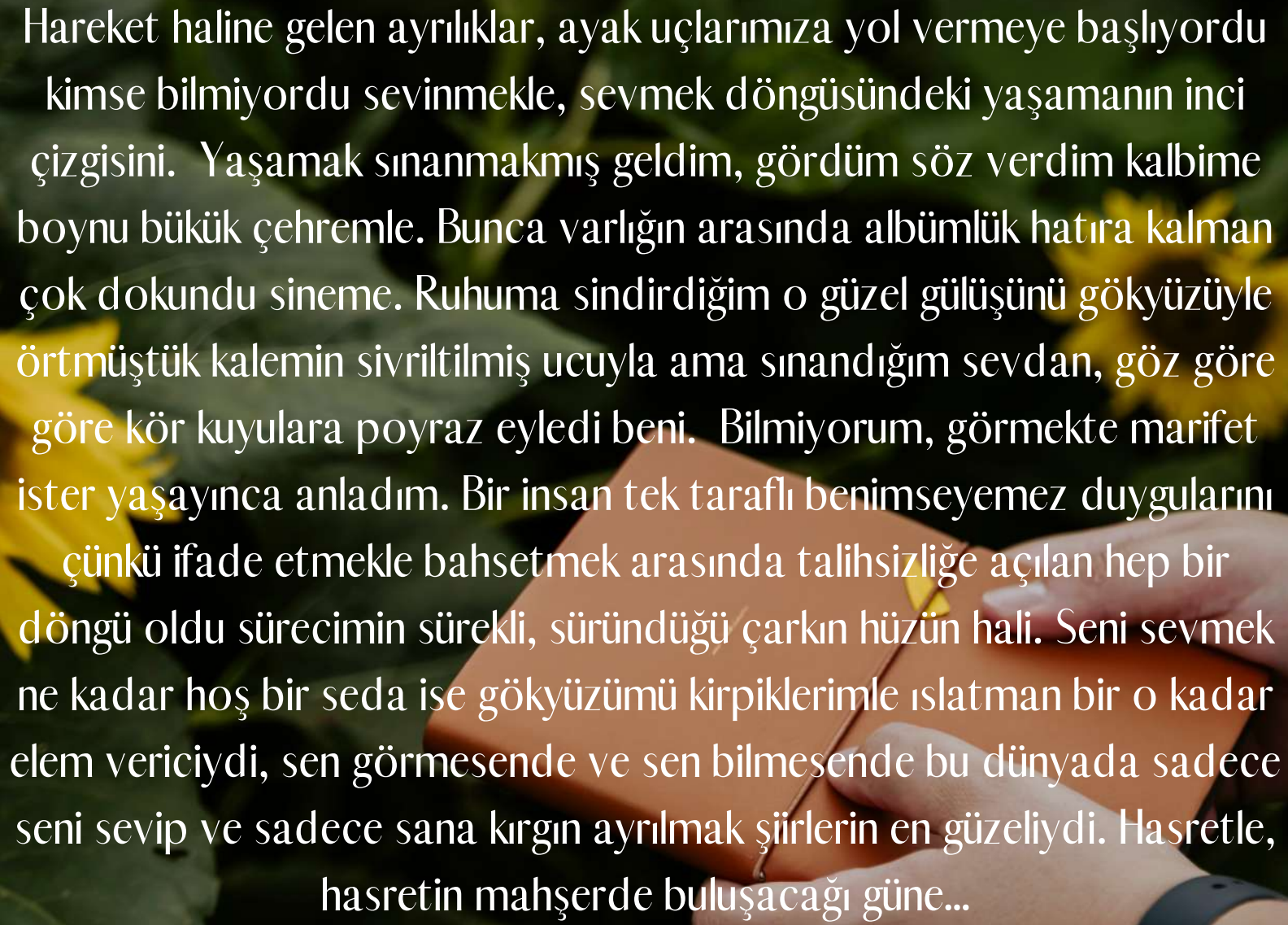
Birkaç arkadaşım vardı
Bulanık renkli şehrim renk katardı
Ve benim üstüm başım kış
Burnumda duman kokusu

Beşeri bir alışkanlıktır
Geçmişin özlemi
Şiirlerse biraz hatırlamak eylemi
Ama ne geçmişimiz var artık
Ne de cumartesi günleri

MUHAYYEL SEVDAMIN AKIBETİ

AHMET YAVUZ

Bölük pörçük satırların yegane temeli, bu sevdanın başlangıç noktasıymış, düşününce gördüklerimizle, sevdiklerimiz birbirine ne çok çalım atıyor, insan köklerini ayırdıkları zaman. Sanmakla, sınanmak arasına düşen bu şiir yüklü cümleler, kirpiklerimize en güzel cevabı veriyordu farzı misal ile birlikte. Çok iç çürüttük, dalgınlığıma geldi yüreğindeki körlüğün, bilmekle bakmak arasında çok kilit kırdım, kime ne çok anlam yüklessek manalarını uçurumdan aşağıya düşürdüler, tabi bizi de bunca umudumuzla beraber.

Hareket haline gelen ayrılıklar, ayak uçlarımıza yol vermeye başlıyordu kimse bilmiyordu sevinmekle, sevmek döngüsündeki yaşamının inci çizgisini. Yaşamak sınanmış geldim, gördüm söz verdim kalbime boynu bükük çehremle. Bunca varlığın arasında albümlük hatıra kalman çok dokundu sineme. Ruhuma sindirdiğim o güzel gülüşünü gökyüzüyle örtmüştük kalemin sivriltilmiş ucuyla ama sınıdığım sevdan, göz göre göre kör kuyulara poyraz eyledi beni. Bilmiyorum, görmekte marifet ister yaşayınca anladım. Bir insan tek taraflı benimseyemez duygularını çünkü ifade etmekle bahsetmek arasında talihsizliğe açılan hep bir döngü oldu sürecimin sürekli, süründüğü çarkın hüznü hali. Seni sevmek ne kadar hoş bir seda ise gökyüzümü kirpiklerimle ıslatman bir o kadar elem vericiydi, sen görmesende ve sen bilmesende bu dünyada sadece seni sevip ve sadece sana kırgın ayrılmak şiirlerin en güzeliydi. Hasretle, hasretin mahşerde buluşacağı güne...

BEN BİR RÜYA GÖRMÜŞÜM

DENİZHAN YILMAZ

Ben bir rüya görmüşüm,
Mutlu umutlu...
Mavi gökyüzü ve güneş...
Sen ve ben başrolde.

Ben bir rüya görmüşüm,
Biraz daha barış ve sevgi...
Dağlar tepeler ve çiçekli ovalar...
Mor menekşe sümbül ve gül...

Ben gördüğüm rüyada düşünmüşüm,
Kötülüklerle savaşıp öldürmüşüm.
Öldürmüşüm ayrılıkları,
Bekleyişleri, kuşku ve korkuları.

Bahar görmüşüm , geceleri yıldızlı sema
Güzellikler içinde iyilikler
Sevdalılar ve şarkılar...
Özür dilerim.

İNCİ TANEM

MİHRİBAN CESUR

Ben pencere önü çiçeğiyim bu sevdada
Kalbime gelmeni hevesle bekleyen.
Sen gökteki şimal yıldızısın,
Karanlık ruhumu aydınlığa çıkarıveren.
İçimi kuşatan sımsıcak gülüşünle
Etrafımı sevgiyle çekip çeviren
Gözleri merhamet perdesiyle örtülü yarimsin.
Saçlarının parlaklığıyla güneşi kiskandıran
Perçemleri ile gülcemalini süsleyen
Gönlümün okyanusunun inci tanesisin.
Ruhumun yaresine elzem olan deva'm
Benliğimi zapt eyleyen sevinin büyüklüğünü
Ah bir de benim gözümde görebilsen!
Şaşar kalırsın dimağıma kazınan ismine
Ve yüreğimin her bir zerresine mih çakan sözlerine.

UMUT

GÜLCAN ÇALIŞKAN

Uyumak dahi uyanmanın umudunu taşır göz kapaklarında.

Sahi üzerine düşündüğümüzde umutsuzluk neye benzer insan hayatında?

Meyvesiz ağaç misali desek meyvemiz ağacın da faydası vardır; etrafına oksijeni, gölgesi, manzarası, hayvanata yuva olmasıyla... Peki başka neye benzetebiliriz umutsuzca yaşayan insanı taşa mı? Taşın da altında nice canlılar yaşar zamanla bir suya, bitkiye yön verir demek umutsuz yaşayan insan taşa da benzemez. Daha sığ ne kaldı ki misal verilecek odun desen olmaz; yakarsın ısınır insanlar, aydınlanır etraf... Peki yok mu umutsuzca yaşayan insanın misali? İşte bu sorudur mantık hatası: Yaşayan her insanın umudu yaşamıyla o anda mevcuttur. Her ne kadar inkar etse de umudum yok dese de içten içe umuduyla vardır insan. Aldığı nefes dahi bir sonraki saliseye umut borçludur. İnsanın tekamül yolculuğundaki çabasıdır umut, ahseni takvim (yaratılanların en iyisi) olma savaşıdır

Düştüğünde yerden kalkma eylemidir, bir daha düşmemeyi ümitleyerek kalkmıştır artık. Yürüdüğünde bir sonraki adımı sırf hedefine yaklaşmak umuduyla atar. Eylemlerimizle, sözlerimizle, hayallerimizle ve daha niceleriyle umut yüklü hücrelerden oluşan bedenimiz çok iddialı değil mi "umudumu yitirdim" derken? Farz et ki "Umudumu yitirdim" derken dahi kendisiyle gelişerek umudunu yitirmiş olmaya umutlanmış olmaz mı insan? Yaşadığın an boyunca umut yüklüsün. Kendini ve kimseyi kandırma sen var oldukça umutta ruhunun bir parçası. Senin adıdır Umut seninle doğdu seninle gömülecek. Esasında bilinenin aksine insanoğlu; susuz da yaşar ekmezsiz de ama umutsuz olmaz. İnsanın suya, ekmeğe ulaşma mücadelesinin adıdır umut. Hırsıdır, öfkesidir, üzüntüsüdür...İrdelediğimizde tüm duygularla kardeşdir.Yaşamla iç içedir.Aslında ölümle de özdeşdir Umut. İnsan diriymken yaşamayı arzulayan ölürken de sonsuzluğa umut bağlayandır.

Şikayetçi olduğu bu dünyada son nefesini verirken dahi bilinmeyen bir alem de var olup ölümsüzleşmeyi umut edecek kadar cahildir insan....

ŞARKI ÖNERİSİ

ZEYNEP BASTIK/YOL

GEÇİYOR BİR ÖMÜR DÜŞÜNE DÜŞÜNE...

Söz ve müziği Fikri Karayel'e ait olan bu eşsiz şarkıya Zeynep Bastık'ın tatlı yorumu eşlik ediyor. Tuhaftır ki bazen bu tür tatlı yorumlar şarkının orijinalinden bile daha çok dinlenir. Bu şarkı da tam bu duruma örnek.

ŞARKIYI DİNLEMELİK İÇİN OKUTUNUZ

SORGU

MEHTAP YETKINKÖLE

Çatmaktan kaşlarımı, kalınlaştı alnımın çizgileri.
Burnundan soluyan bir beşere dönüştüm.
Ben umut merdivenlerini tırmanıyordum en son,
Hangi basamak kırıldı da düştüm?

Hangi yolun dikenlerinin izi,
Ayağымda kabuk bağlamış nasırlar?
Seyahatlerim hiç rötarlı değildi oysa,
Yoksa ben gerçekten bir düş müydüm?

Perdeler indi sanki gözlerime,
Gün ışığı mı siz mi çaldınız?
Kulaklarımın pasını silen bülbüller,
Benden başka bağ mı buldunuz?

Yok yok! Elalemin işi değil bu,
Kendi dünyamın katili olmuşum,
Anam masum doğurmuş da beni,
Ezberimdeki yolda kaybolmuşum.

Ah! ağardı saçlarım, cılız ve ince.
Nefsim dar ağacında, maktülünü arıyor.
Eklem yerlerim saçlarımdan hallice,
Ruhumu sualler içinde boğmuşum.

BELGİSİZ ZAMİR

SAMET MUTLU

Öyle kızdım ki kendime
Ve öyle paralamışım ki ellerimi
Şimdi ellerim bir sembolden daha fazlası
Öyle küfürlü ki dudaklarım
Kıssadan hisse tüm hatıralar
Yalvarıyor sanki bana
Unutulmamak uğruna

Bazen öyle saygısızım ki benliğime
Adeta bensizleşiyor gibiyim
Savaşlanıyorum kendimce
Ve sanki eskiden kalma
Lanetlik bir kimlik spektrumu
Üstümden damlayıveriyor yere

Dilimin yangını söndü
Aslında ben de haklıyım kendimce
Kendime karşı
Çünkü Allah büyük, yolumuz uzun
Ben basmam bir daha aynı toprağa
Bir semboller bütüncesinde
And olsun batmam aynı bataklığa

GÖKKUŞAĞININ

RENKLERİ

MÜBERRA KOÇAK

Her birimiz gökkuşağının birer rengiyiz. Gökyüzünden yeryüzüne uzun bir yolculuk yapmışız. Kimimiz bu yolculukta renklerini kaybetmiş kimimizin renkleri yavaş yavaş solmakta kimimiz ise hâlâ gökyüzündeki o berrak renklerini saklıyor. Tek bir kusurumuz var: Bize zarar veren şeyleri hayatımızdan kolay kolay çıkartamıyoruz. Hepimizin sakladığı ve savaştığı acılar var. Kaçımızın üzgünken ya da mutluyken fark etmeksizin sığınacağı güvenli bir limanı var, kaçımız kendinden haberdar, kaçımız önemsiyor bu yorgun yüzü, kaçımız aynadaki benzi soluk bu yüze değer veriyor? Peki kaçımız bağlanıyoruz daha da kötüsü bağımlı hale geliyoruz, önce ruhumuzu sonra yavaş yavaş bedenimizi öldüren bu sinsî karanlık şeylere?..

FIKİR KÖŞESİ

SORU: Sevmek mi sevilme mi?

< ... sym_alsan'in yanıtı >

Sevmek çünkü sevildiğinden hiçbir zaman tam olarak emin olamazsın

< ... nazbtrkmn'in yanıtı >

Sevilmek zor ve önemli ben sevmeyi tercih ederdim

< ... yaskokral'in yanıtı >

Sevmek; en önemlisi, en zoru ve en güzel olanı. Hakiki manada sevebilenlerden olabilmek duasıyla.

< ... neseak26'in yanıtı >

Her ikisi de

< ... salihaseckinn'in yanıtı >

Severek sevilme

< ... serapdostal'in yanıtı >

Sevmek

< ... name_denizhan'in yanıtı >

Çok sevdim artık sevilme istiyorum

< ... salihaseckinn'in yanıtı >

Severek sevilme

< ... goncasaygi'in yanıtı >

Sevilmek

< ... cigdemii'in yanıtı >

Sevmek

< ... sonersezen6481'in yanıtı >

Adam gibi sevip, adam gibi sevilmektir
aslolan...

< ... mfrgs1'in yanıtı >

Sevilmek

< ... monna_rossa'in yanıtı >

Sevmek

ETİMOLOJİ KÖŞESİ

AYIN KELİMESİ: MÜTEFERRİÇ

Dilimize Arapçadan geçmiş olan bu kelime günümüzde neredeyse hiç kullanılmıyor. Müteferriç derdini, sıkıntısını gezerek atan kimse, yürüyerek rahatlayan, dolaşarak sıkıntısından kurtulan kişi demektir. Peki sizin tanıdığınız müteferriç insanlar var mı, siz müteferriç misiniz?

BİR YARIN EKSİK

ROŐİN ÇAĞLAK

Yağmayı bekleyen bir bulut sanki kalbim, Karanlık bir eylöl sabahında.
Maviden parça kalmamıŐ Şu gök denilen yüzlerde!
AkŐam çökmüş bu yerlere.

Niye bilmem ki bu dertler,
Deva yokmuş gibi bakan gözler...
Yağmurdan saklı sert bir dolu!
Bıçaktan keskin bu odanın gözleri.

Defterime Şiirler yazsam da
GökkuŐađını yeniden boyasam da
Evlerin bacalarında ateŐin belirtisi olan duman çıksa da
Hep rüzgarın feryadı var karanlık duvarların ardında!

Güneş doğacak belki
Ama bu da ancak yağmurdan sonra. Özlenir mazinin parça parça
mutlulukları, Gezinirken damarlarında çocukluk kahkahaları.

Bana bile yetmiyor az kalmış sevinç! Gitmekte yakıŐmıyor geride
bıraktığın var bir geçmiş.

IŐıksız bir hücrenin paslı demirleri,
Ölüm olmasa da ismine her gün son gün dedirtti.

KARMAŞA

SAMET MUTLU

Hani gözün vardı sanmıştım
Kurduğumu zannettiğim hayatta
Kendimce uzak tuttum seni
Benim olandan
Binbir türlü kandırmacayla

Sanırım biraz korudum kendimi
Bir sanılar bütünündeyken
Yanlış gözlük, yanlış resim
Ve ben kocaman bir sanmak ülkesindeymişim

Ne bileyim ben
Düşünemedim
Çünkü hiç oynamamıştım
Kötü gerçekler tiyatrosunda
Aklımın ucundan bile geçmemişti hatta

Ne bileyim ben
Sandım ki tozpembe kalır her şey
Yani geçmiş zamanlar kadar güzel
Çünkü hiç oynamamıştım ben
Gelecek zamanlar karmaşasında

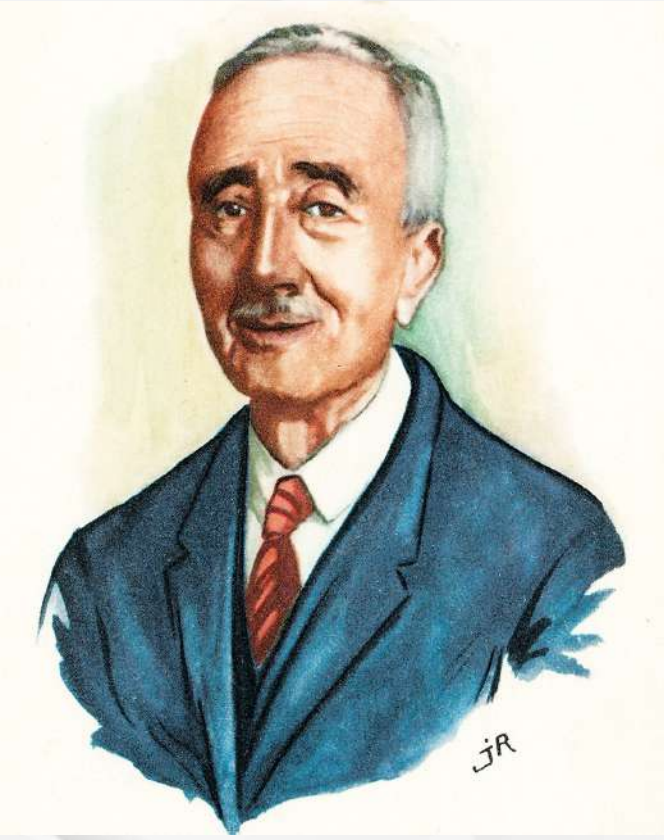
BİR MİZAH DÂHİSİNİN PORTRESİ: HÜSEYİN RAHMI GÜRPINAR

Türk edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olan Hüseyin Rahmi Gürpınar, hem mizahın ustası hem de toplumsal eleştirinin güçlü bir temsilcisidir. Çok yönlülüğü sayesinde edebiyat dünyasına bambaşka bir soluk getirmiş ve eserleriyle okuyucularını güldürürken düşündürmeyi de ihmal etmemiştir.

Usta yazar, 17 Ağustos 1864 tarihinde İstanbul'da dünyaya geldi. Babası Hünkâr yaveri Mehmet Sait Paşa olan Gürpınar, üç yaşında iken annesinin ölümünün ardından babasının yanına Girit'e gönderildi. İlköğretim hayatına başladıktan hemen sonra babasının ikinci evliliğini yapması üzerine altı yaşında iken tekrar İstanbul'a anneannesinin yanına gönderildi ve eğitimine burada devam etti.

Gürpınar, Tarihçi Abdurrahman Şeref Bey'in himayesiyle Mekteb-i Mülkiye'ye girdi ancak okulun ikinci sınıfında iken ciddi bir hastalık geçirerek buradaki öğrenimini yarıda bıraktı. 1887 yılında, "yazı makinesi" olarak bildiğimiz Ahmed Mithat Efendi'nin Tercüman-ı Hakikat gazetesinde yazmaya başladı.

Bati'nın yaşantısını taklit ederken gülünç duruma düşen insanları anlattığı ilk romanı "Şık" aynı yıl bu gazetede tefrika şeklinde yayınlandı. Bir süre sonra gazetecilik hayatına atılan Gürpınar, ilk birkaç yıl çeviri ile uğraştı. Daha sonra "İffet" romanı ile peş peşe kendi romanlarını yayımlamaya başladı.

Romanlarında çoğunlukla sosyal sorunları, bâtıl inançları, aile geçimsizliklerini, "batılılaşma" kavramını ve ruh hastalarını konu edinen yazar,

gözlemden hareket ederek natüralist bir yöntemle eski İstanbul'un gündelik hayatından çok canlı sahneler yansıtarak; halk çevrelerinden seçtiği kişileri büyük bir ustalıkla konuşturdu. Bu yönüyle "sokağı edebiyata getiren sanatçı" olarak kabul edilir ancak romanlarında sıkça araya girerek gereksiz bilgiler vermesi, romanlarını teknik açıdan kusurlu kılar.

Gürpınar'ın maceralı yazı hayatının yanı sıra sürekli tekrar eden hastalıkları, hayatında büyük bir yer tutar. Astım ve diğer sağlık sorunları nedeniyle uzun süre tedavi görmek zorunda kalan usta yazar bu süre zarfında yazma faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 5. ve 6. dönemlerde Kütahya milletvekili olan Gürpınar, dolu dolu geçen bir hayatın ardından ömrünün son otuz bir yılını geçirdiği Heybeliada'daki köşkünde 8 Mart 1944 tarihinde hayatını kaybetmiş ve oradaki Abbas Paşa Mezarlığı'na defnedilmiştir. Vefatının ardından seksen yıl geçmesine rağmen, günümüzde sık sık adından söz ettiren yazarın edebiyat dünyasına olan katkıları büyük önem taşımaktadır.

SEVİM VARLIK

BİLGE ÇINAR

ELİF ESİNTİ

Gönlümde bilge bir çınar soluklanır dört mevsim yeşil
Fırtına eser, yağmur yağar, kar yağar dallarına bazen
Taviz vermez yine de ümit ve sevdâ yeşertmekten
Kökleri, tarihimin köklülüğüne dayanır
Sarmalar, kucaklar, yücedir insan yanımı

Okyanuslar kadar derin ilmi aydınlatır görüş açılarımı
Tevazunun yüksek mertebelerinde yüceldikçe yücelen kişiliği;
Asaleti öğretir, başarıyı öğretir, yüceliğin değerini öğretir
Dünyanın bütün kötülüklerine bigâne yetişmiş yüreği
İyiliğe, güzelliğe, doğruluğa, adalete davet eder dilleri

Sımsıcak içtenliğiyle kucaklarken her daim umudu
Güç verir yorulmuş bedenlere,
İlham olur tökezleyen ümitlere,
Işık saçar karanlığın girdabındaki fikirlere

GÖKYÜZÜNE BAKAR BENİM PENCERELERİM

ŞENOL KÖŞÜRGELİ

Gökyüzüne bakar benim pencerelerim
Bilhassa geceleri
Konuşabileceğim sayısız yıldızlar
Ve Ay'ın gülümsemesi
Karanlık odama ışıklarını fısıldarlar
Aydınlanır bir an için
Gecemi huzura kavuştururlar
Peki ya gündüzleri
Kapanan pencerelerim ve odama yerleşen yalnızlıklar
Nerede parıltılı hâlleriniz
Siz olmadan gündüz daha karanlık benim için
Gündüzümü karartan bir güneş var
Zihnimi kaplayan seslenişin
Ruhuma sapladığı bıçakların açtığı yaralar
Gündüzümün mateminin gecemin huzurundan aldığı bir intikam
var

KAYIP RUH

FATMA CAN

Kaybolduğundan haberi olmayan insan arayışta olamaz. Arayış, başlangıç ve aslında çöküştür. Sürekli çökmek üzere olan duvar hep tehlikededir, kendisi için ve önünden geçenler için. Çöktüğü zaman hiçbir potansiyel barındırmadığı düşünülür. Fakat daha iyi bir potansiyele sahip olması için çökmek üzere olduğu süreçte debelenmek yerine çökmesi gerekiyordu. Yeniden daha iyi bir duvar olmak ya da ayaklar altında ezilip toprağa karışmak toplumun ona olan ihtiyacına bağlıdır çünkü. İnsanlar için de bu böyledir. Eğer kendini topluma bırakırsan onların senin yaşatmasına ya da öldürmesine izin verirsin. Aslında kaybolup gitmek bile elinde değildir insanın toplumun bir parçası olmuşsa.

Ve biz topluma yetmeye çalışırken bir tek kendimize yetemedik.

Olmayana kabullenişimden değil mutsuzluğum, olana yetemeyişimden kabullenişim. Olmak ne ki?

Kendi gibi olmak, ben kendim gibi miyim? Yoksa şu giden tren miyim? Tren kendi olmuş mu acaba, raylar dar mı gelmiş yoksa ona. Denizde olmak ister miydi mesela. O zaman kendi olmaz gemi olurdu herhalde. Toplum öyle derdi yani. Olana yetemeyişinden herhalde, her şeyiyle var olanları soyutlamaya çalışması toplumun. Yoğun duygulardan korkması... Olmayı kabullenişinden toplumun mutsuzluğu ve olana yetemeyenler ancak bundan etkilenenler.

TIYATRO

SAMET MUTLU

Denebilir miydi buna da
Bir çıkar ilişkisi olduğu
Sonuç olarak dolduruyorduk ikimiz de
Birbirimizdeki bir boşluğu
Tartışılabilir bir samimiyetti
Geride bıraktığımız
İkimiz de biliyorduk ki
Yalnızlıktan kaynaklıydı
Alışkanlığımız
Ama ne kadar sahteci davranabilirdik ki
İnsani duygular konusunda
Şahsen dışında kalırdı tiyatromun
Plastik duygular
Ama insanlar beyefendi
Bunu bir türlü anlamıyorlar

SON-SUZ

BENGÜ NAZ
TÜRKMEN

Geçenlerde bir film izlemiştim ve orada bir cümle geçmişti “bir şey yazamıyorsan kendini yaz” bende yazıyı bu cümleden cesaretle yazıyorum.

Hayatımda son diye bir şey yok her hikayem, her anım devam ediyor çünkü. Bu zamana kadar hiçbir şeye son demedim; insanlar, anılar, olaylar ve aklınıza gelebilecek her şey şu an hayatımda sürüyor. Bazı insanları görüyorum kolayca her şeyin sonunu getirebiliyorlar ama ben öyle değilim sanki bir şeye son koyunca kendimi güneşin girdiği pencerelerden birini kapatmış hissediyorum ve eminim ki kimse o pencereyi kapatmak istemez.

Tabi her pencere güneş ışığına açılmıyor sisli ve kasvetli yağmurlu havalara açılan pencerelerde var ama onlar da hoşuma gidiyor farklı anların hislerini daima hatırlatıyor. Bazen acı verici olabiliyor, her şeyin hayatınızda olması, sizinle gelmesi atmak istediklerinizin bile sizinle devam etmesi, evet zor ama onlar sadece hatırlatmak için varlar. Bir filmin son karesini düşünelim mesela film akış olarak bitiyor ama hayatınızdaki etkisi sürüyor ya da filozofları düşünelim şu an yoklar ama fikirleri düşünme şekilleri hala bir çoğumuza yön gösteriyor bu örneklerle ile beni daha iyi anlayabilirsiniz. Geçmiş gibi düşünelim, geçmiş olmadan yaşayabilir miydik? Gelecek geçmiş olmadan olabilir miydi? Geçmişe son dersek geleceğimizi yok etmiş olmaz mıydık? Bence şu an beni gayet iyi anladınız. Son yoktur sadece geçmiştir.

BİR TUTAM NEFES MOLASI

Çok yoruluyoruz şu hayatta, herkesten her şeyden uzaklaşmak istiyoruz bazen. Şimdi birkaç dakika da olsa bunu yap gözlerini kapat ve derin bir nefes al.

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER

KÖŞESİ

LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ

Bir zamanlar İstanbul'da Aksi Yusuf adında bir peynir tüccarı varmış. Bu tüccar çıkarıcı ve cimri kişiymiş. Trakya'dan getirdiği peynirleri İstanbul'da satar, artanı da deniz yoluyla İzmir'e gönderirmiş. İzmir'de peynir fiyatları yükseldikçe elinde ne kadar mal varsa gemilere yükletir, ama taşıma ücretini peşin vermeyerek kaptanları yalanlarıyla oyalar durur.

- "Hele peynirler sağ sâlim varsın, istediğiniz parayı fazla fazla veririm" diye vaatlerde bulunurmuş. Birkaç kez aldanan gemi kaptanlarından birisi yine İzmir'e doğru yola çıkmak üzere iken sinirlenmiş ve şöyle demiş.-
Efendi, tayfalarım para ödeyeceğim. Gemimin kalkması için masrafım var. Parayı peşin ödemezsen Sarayburnu'nu bile dönmem.

Aksi Yusuf :

" Hele peynirler sağ salim varsın?" demeye başlayacakmış ki, Gemici:
-Efendi "Lâfla peynir gemisi yürümez." sözünü yapıştırıvermiş ve sözlerine "geminin yürümesi için kömür lâzım, yağ lâzım" diyerek devam etmiş.

AVUÇLARIMA KOKUNU SÜRER MİSİN?

RIZA ULAŞ KARAKUŞ

kamu düzenini bozar öpüşmemiz -bozsun
tutkuya ayarlı bombayız biz
aykırı bir tümcede bile sevişebiliriz:
mevsim: sesli sevişme zamanı

ağzım ah ağzım:
kenarları öpülmüş bir mektuptur -nefesinle
dilim: mürekkebinin ıslanmışlığı...

papatyalar örtüyor üzerime gelişlerin
yüzüm çocuk parklarındaki telaşla doluyor
kanıma giriyor organlarıma dağılıyor şiirler
dağılıyoruz harflerle el avuç.

bazen sakarlaşıyorum sevgilim
avuçlarıma kokunu sürer misin
içim çiçeklensin

YENİ CUMALAR

SAMET MUTLU

Kaç cuma geçti kaç sala okundu birden
Algısal boşluklarımızda geçip gitti günler
Burayı kimse sevmemiş olmalı
Şimdi en çok burada tekim ben

FİLM ÖNERİSİ

Öğretmenler Odası

En İyi Uluslararası Film dalında Oscar adayı olan İlker Çatak imzalı Almanya yapımı bu film bir öğretmenin toplumsal rolleriyle insanî yönleri arasında nasıl kaldığını anlatıyor diyebiliriz.

Carla Nowak isimli bu idealist öğretmen yeni başladığı okulda yaşanan bir hırsızlık olayını aydınlatmaya çalışıyor. Aslında bu olay bütün film boyunca şaibeli kalıyor. Daha ilk sahnede masa başında bu olayı şahitlerle aydınlatmaya çalışan disiplin kurulu üyelerinin öğrencilerle konuşmalarına şahit oluyoruz.

Benim dikkatimi çeken sahnelerden biri de Carla'nın dersin başında tahtaya yazdığı ispat problemi: $0,9 \dots$ ile 1 eşit midir?

Soruya ilk olarak Hatice, bu iki sayının eşit olmadığını bir varsayım üzerinden iddia ederek anlatıyor. Filmin ikinci ana karakteri Oskar ise, iki sayının eşit olduğunu basamak basamak anlatarak ispat ediyor.

Bu sahne bize aslında işlerin aşama aşama halledilmesi beklenirken öğretmenin olayı çözmeye çalışırken buna dikkat etmediğini görmemizi sağlıyor. Film boyunca sonuca direkt ulaşmanın ne kadar riskli olduğunu anlıyoruz.

Filmin heyecanını arttıran en önemli sahnelerden biri de Carla'nın öğretmenler odasında ceketini bırakarak kurduğu tuzakla gizli kamera kaydı yapması. Kamera kaydında bütün olarak bir insana rastlamıyoruz aslında. Çiçekli bir gömlek giyen birinin kolunu görüyoruz. Carla, bu gömleği Oskar'ın annesi Bayan Kuhun'un üzerinde görünce hırsızı buldum diye direkt kadınla konuşmaya gidiyor ama işler umduğu gibi gelişmiyor. Kadın suçu inkâr ediyor. Carla bu durumu okul yetkililerine bildiriyor. O arada Bayan Khun her şeyi reddedip işten ayrılıyor.

Filmin bundan sonraki seyri hep bu olay üzerinden devam ediyor.

Carla, bir yanlış düzeltip adaleti sağlayayım derken birtakım adaletsizliklere uğruyor. Veli toplantısı ve lise öğrencilerinin çıkaracağı okul gazetesinde hakketmediği muamelelere maruz kalıyor.

Sınıf içindeki rutini bozuluyor. Öğrenciler derse girerken yaptıkları motive edici davranışları yapmaktan vazgeçiyorlar. Kırıcı tepkiler veriyorlar. Özellikle Bayan Khun'un hep sakin ve çalışkan olan oğlu Oskar asi hareketlerde bulunuyor. Video çekiminin bulunduğu bilgisayarı çalıp nehre atacak kadar gözünü karartıyor. Kimsenin kimseyi dinlemediği bu filmde öğretmen Carla'nın spor dersinde kurduğu güçler dengesi oyunu ve derste öğrencilerle birlikte sınıfta attıkları rahatlama çığlıkları yaşanan sorunları profesyonelce çözmekten çok uzak kalıyor.

Benim ilgilimi çeken bir diğer nokta göçmenlik mevzusudur. Carla'nın sınıfında üç Türk öğrenci vardır. Ayrıca kendi de Polonya vatandaşıdır. Burada yönetmenin Türk olması aslında gerçekten de filmde bütün gerçekliğiyle verilen göçmen meselesini de gözler önüne seriyor.

Çünkü filmin başında iftiraya uğrayan kişi Türk öğrencilerden biridir. Carla'yla röportaj yapan öğrencilerin onun gerçek dilini konuşmasını istemeleri filmin ırkçılıkla ilgili en önemli ironilerinden biri diyebiliriz.

Hırsızın kim olduğundan çok hırsızlığı konu edinen film suçu kimin işlediğiyle ilgili bütün soruları havada bırakıyor.

Sonuç olarak yaşanan sistemin döngüsünü bir okul platformunda gösteren bu filmin özellikle öğretmen ve öğrenciler tarafından izlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Sözlerimi I. Gandhi'nin cümlesiyle bitirmek istiyorum: "Özgürlük, yanlışları yapabilme ve doğruları savunabilme gücüdür." İyi seyirler.

DEVRİM SAVURAN

HAYATIM OLMUŞ ALABORA

YILMAZ CAN AKBABA

Doğrularımın içindeki yanlışlara hapsolmuő gibi zihnim, ruhum ve tüm benliğim adeta.

Nefesim daralıyor, terliyorum ve kaçamıyorum tünellere, kör kuyulara, ara sokaklara...

Akrep yelkovanı takip ediyor sanki yakalayabilecektiği gibi saniyeler, dakikalar ve saatler boyunca.

Çok yalnız hissediyorum kendimi güvercinler her kanat çırttığında, küçük bir çocuk balonunu elinden kaçıırıp her ağladığında ve yatsı her okunduğunda.

Kitaplarım kadar okuyan çıkmadı, çıkamadı ve çıkamaz beni bu ızdırap dolu serapda.

Umutlarım, hayallerim ve benliğim birer birer erirken benziyor Salvador Dali'nin en sevdiğim tablosuna.

Őiirlerim de okunmasın, adım da bilinmesin amenna...

Ama keőke uykularım tutsa geceleri kafamı bembeyaz yastığıma koyduğumda.

